

İstanbul, 05 Mart 2024

MALİ MEVZUAT SİRKÜLERİ**NO: 2024 /40****KONU****Türkiye’de Yerleşik Kişilerin Kendi Aralarında Yapacakları Bazı İşlemler Döviz Cinsinden/Dövizde Endeksli Ödeme Yasağının Kapsamı Dışına Çıkarılmıştır.**

12 Eylül 2018 tarih ve 85 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararı İle **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar”** da değişiklik yapılmış olup, bahsi geçen Karar 13 Eylül 2018 tarihli ve 30534 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. (Bakınız, 2018/141 sayılı Sirkülerimiz.)

85 No.lu Karar ile 13 Eylül 2018 tarihinden itibaren;

- Türkiye’de yerleşik kişilerin, **Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen haller dışında**, kendi aralarındaki Menkul ve gayrimenkul alım satım, Taahhüt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing, İş, hizmet ve eser sözleşmelerinde, yer alan sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenemeyeceği**,
- Daha önce yapılmış ve halen yürürlükte bulunan sözleşmelerden **Bakanlıkça belirlenen haller dışında** kalanların, döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedellerinin ise **otuz gün içinde** Türk parası olarak taraflarca **yeniden belirleneceği**.

hükme bağlanmıştır.

13 Eylül 2018 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren bu düzenlemenin kapsamı ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2018-32/51)”** 6 Ekim 2018 tarihli Resmî Gazete’ de yayımlanmıştır. Tebliğde sözleşme taraflarının Türk Lirasına dönüşte mutabakata varamamaları halinde bedellerin Türk Lirasına çevrilme usulü ile konut ve çatılı işyeri kira sözleşmelerinde Türk Lirası olarak belirlenen bedellere **iki yıllık geçiş sürecinde** uygulanacak artış oranlarına ilişkin esaslar belirlenmiştir (Bakınız, 2018/148 sayılı Sirkülerimiz.)

Konu ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığınca daha sonra 16 Kasım 2018 tarihli Resmî Gazete’ de **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2018-32/52)”** de yayımlanmıştır. Bahse konu Tebliğ ile, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğin daha önce 2018-32/51 sayılı Tebliğle değişen **“Döviz Cinsinden ve Dövizde Endeksli Sözleşmeler ”** başlıklı 8. maddesi yeniden değiştirilmiştir.(Bakınız,2018/162 sayılı Sirkülerimiz.)

Bahse konu 8. maddenin (9) numaralı fıkrasında **“Türkiye’ de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini**

ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak karşılaştırmaları mümkündür.” hükmü yer almaktadır.

Bu defa Hazine ve Maliye Bakanlığınca 19 Nisan 2022 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanan **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2021-32/66)** ile anılan bendin sonun aşağıdaki cümle eklenmiştir.

*“Ancak sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin **Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.**”*

Değişiklik **19 Nisan 2022 tarihinde** yürürlüğe girmiş olup, bu tarihten itibaren döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak düzenlenebilecek bahse konu taşıt dışındaki menkul satış sözleşmelerinden (örneğin ticari mal satış sözleşmelerinden) kaynaklanan ödeme yükümlülükleri fiilen döviz cinsinden değil, Türk Parası cinsinden yerine getirebilmektedir.

2002-32/66 Tebliğiyle ayrıca, bahse konu 8. maddenin (15) numaralı fıkrasında yer alan belli konularda kamu kurum ve kuruluşlarının ve TSKGV şirketlerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yapabilecekleri sözleşmelere ilişkin ödemelerin yapılması ve kabul edilmesinin de aynı şekilde yapılabileceği yönünde değişiklik yapılmıştır.

Buna göre, kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması yanı sıra, ödenmesi ve kabul edilmesi de mümkündür. (Bakınız, 2022/56 sayılı Sirkülerimiz.)

Hazine ve Maliye Bakanlığınca bu defa 28 Şubat 2024 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan **“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2024-32/69) ile;** 2008-32/34 Nolu Tebliğin 8.maddesinin (9) numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“Ancak söz konusu sözleşmelere ilişkin aşağıda belirtilen haller dışında kalan ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur:”

a) 19/4/2022 tarihinden önce akdedilen menkul satış sözleşmelerinin ifası kapsamında 19/4/2022 tarihli ve 31814 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2022-32/66)’in yürürlük tarihi öncesinde dolaşıma girmiş bulunan döviz cinsinden kıymetli evraklar kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

b) 19/4/2022 tarihinden önce düzenlenmiş faturalar kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

c) Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında döviz cinsinden gerçekleştirilen kıymetli maden ve kıymetli taş alım satım işlemleri ile bu işlemlerin takası kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

ç) 8/12/2004 tarihli ve 25664 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dış Ticaret Sermaye Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ (İhracat: 2004/12) ve 2/7/2004 tarihli ve 25510 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin Tebliğ (İhracat: 2004/4) kapsamında, aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak Dış Ticaret Sermaye Şirketleri (DTSS) veya Sektörel Dış Ticaret Şirketleri

(SDTŞ) üzerinden gerçekleştirilecek ihracatlar ile 17/8/2022 tarihli ve 5973 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki İhracat Konsorsiyumu ve 24/8/2022 tarihli ve 5986 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan E-İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki E-İhracat Konsorsiyumu statüsüne sahip şirketler üzerinden aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak gerçekleştirilecek ihracatlara yönelik menkul satış sözleşmeleri kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

d) Gümrük beyannamesine tabi tutulan ihrakiye satış ve teslimi dahil 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunundaki transit ve gümrük antrepo rejimleri ile geçici depolama ve serbest bölge hükümlerinin uygulandığı malların teslimine ilişkin akdedilen menkul satış sözleşmeleri kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

e) Serbest bölgede faaliyet gösteren firmalar ile dış ticaret işlemleri kapsamında yapılan menkul satış sözleşmesine konu malların teslimine ilişkin ödeme yükümlülükleri.”

Anılan maddenin (9) numaralı fıkrasına eklenen ve yukarıya alınan bentlerden;

- (a), (b) ve (c) bentleri **21/4/2022 tarihinden geçerli olmak üzere 28 Şubat 2024 tarihinde,**
- Diğer bentler ise **28 Şubat 2024 tarihinde,**

yürürlüğe girmiştir. Değişikliğe göre anılan bentlerde sayılan işlemlerde sözleşme bedeli ve sözleşmeden kaynaklanan ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endekli olarak kararlaştırılabileceği gibi, ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesi de döviz cinsinden veya dövize endekli olarak yerine gerçekleştirilebilecektir.

Bahse konu Tebliğ Sirkülerimiz ekindedir.

EK: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008 32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2024-32/69)

Ecovis Değer Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş., Büyükdere Cad. Neutron İş Merkezi No.119/6, 34394 Esentepe- İstanbul
Tel: +90 212 211 9901, 02, 04 Faks: +90 212 211 99 52 E-mail: info@degervmm.com.tr

ECOVIS International tax advisors · accountants · auditors · lawyers in Austria, Belgium, Bulgaria, China, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, France, Germany, Great Britain, Greece, Hong Kong, Hungary, India, Ireland, Italy, Japan, Republic of Korea, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Qatar, Romania, Russia, Slovak Republic, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey, Ukraine and USA (associated partners).
ECOVIS International is a Swiss association. Each Member Firm is an independent legal entity in its own country and is only liable for its own acts or omissions, not those of any other entity.

ECOVIS Değer Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş. is a Turkish Member Firm of ECOVIS International.

TEBLİĞ

Hazine ve Maliye Bakanlığından:

**TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARARA İLİŞKİN
TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2008-32/34)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR TEBLİĞ (TEBLİĞ NO: 2024-32/69)**

MADDE 1- 28/2/2008 tarihli ve 26801 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'in 8 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“Ancak söz konusu sözleşmelere ilişkin aşağıda belirtilen haller dışında kalan ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur:”

a) 19/4/2022 tarihinden önce akdedilen menkul satış sözleşmelerinin ifası kapsamında 19/4/2022 tarihli ve 31814 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2022-32/66)'in yürürlük tarihi öncesinde dolaşıma girmiş bulunan döviz cinsinden kıymetli evraklar kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

b) 19/4/2022 tarihinden önce düzenlenmiş faturalar kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

c) Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında döviz cinsinden gerçekleştirilen kıymetli maden ve kıymetli taş alım satım işlemleri ile bu işlemlerin takası kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

ç) 8/12/2004 tarihli ve 25664 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Dış Ticaret Sermaye Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ (İhracat: 2004/12) ve 2/7/2004 tarihli ve 25510 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sektörel Dış Ticaret Şirketleri Statüsüne İlişkin Tebliğ (İhracat: 2004/4) kapsamında, aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak Dış Ticaret Sermaye Şirketleri (DTSS) veya Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDTS) üzerinden gerçekleştirilecek ihracatlar ile 17/8/2022 tarihli ve 5973 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki İhracat Konsorsiyumu ve 24/8/2022 tarihli ve 5986 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan E-İhracat Destekleri Hakkında Karar kapsamındaki E-İhracat Konsorsiyumu statüsüne sahip şirketler üzerinden aracılı ihracat sözleşmesine dayanarak gerçekleştirilecek ihracatlara yönelik menkul satış sözleşmeleri kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

d) Gümrük beyannamesine tabi tutulan ihrakiye satış ve teslimi dahil 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunundaki transit ve gümrük antrepo rejimleri ile geçici depolama ve serbest bölge hükümlerinin uygulandığı malların teslimine ilişkin akdedilen menkul satış sözleşmeleri kapsamındaki ödeme yükümlülükleri.

e) Serbest bölgede faaliyet gösteren firmalar ile dış ticaret işlemleri kapsamında yapılan menkul satış sözleşmesine konu malların teslimine ilişkin ödeme yükümlülükleri.”

MADDE 2- Bu Tebliğin;

a) 1 inci maddesi ile değiştirilen 8 inci maddenin dokuzuncu fıkrasının son cümlesi ile aynı fıkraya eklenen (a), (b) ve (c) bentleri 21/4/2022 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.